

ДО
 ЧЛЕНОВЕТЕ НА КОМИСИЯ
 «МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ»
 НА ВИШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ДОКЛАД

***Относно:** Посещение на членове на Висшия съдебен съвет - Милка Итова, Михаил Кожарев, Димитър Узунов и Магдалена Лазарова и главния секретар на ВСС- Славка Каменова в Националния съвет на съдебната власт на Полша, 14-17 януари 2013г., Варшава, Полша.*

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА КОМИСИЯТА,

По покана на Националния съвет на съдебната власт на Полша, на 15 и 16 януари 2013 г., членовете на делегацията се срещнаха с различни представители на съдебни институции във Варшава.

Среща с членове на Националния съвет на съдебната власт на Полша.

Посещението започна със среща с членовете на Националния съвет на съдебната власт на Полша- с председателя на НССВ върховен съдия Антони Горски и членове Ева Барнасжевска, Пьотр Ражковски и Роман Кешка. Домакините ни запознаха със състава и правомощията на НССВ. Националният съвет на съдебната власт на Полша се състои от 25 члена и е колективен орган. От общия брой на членовете на НССВ, седемнадесет трябва да съдии, като седем от членовете на НССВ на Полша не са съдии. Един от членовете на НССВ на Полша може да съчетава членството си с изпълнение на задълженията си като съдия, но това не е задължително. Съгласно чл.187 от Конституцията на РП, НССВ се състои от първият председател на Върховния съд, Министъра на правосъдието, Председателят на Върховния административен съд и от лице определено от Президента, 15

съдии, избрани от съдиите на Върховния съд, общите и административните и военните съдилища, 4 членове от Сейма , избрани измежду депутатите и 2 члена, избрани от Сената измежду сенаторите.

Приема се, че такъв състав на съвета дава възможност за пряка отговорност на политическите структури в страната за функционирането на съдебната система и в същото време гарантира подходяща независимост. Посочи се, че в Конституцията е залегнало взаимодействието между всички власти, поради което не считат, че се нарушава разделението на властите. Към Съвета функционират няколко комисии- Комисия за дисциплинарни производства, Комисия за професионална етика, Комисия за извършване на инспекции и проверки и Бюджетна комисия. Съветът може да определя и други комисии.

Правомощия на НССВ:

Съветът дава мнение за кандидатите за съдии, които по предложение на Съвета се назначават от президента. Дават мнение по проектозаконали, изразяват становище относно назначаването и освобождаването на председателите и заместник-председателите на общите съдилища и военните съдилища, извършват проверка на съда или проверка на работата на съдия, чийто отделен случай е предмет на разглеждане от Съвета, разглеждат искания за образуване на дисциплинарни производства и обжалване на решенията на дисциплинарните съдилища от по-ниска инстанция.

Делегацията бе запозната с процедурата за назначаване на съдии, която е дълга и прозрачна. Свободните места се обявяват в ДВ. Всеки, който отговаря на изискванията може да кандидатства за мястото. Председателят на съответния Окръжен съд дава мнение за кандидата в писмена форма. Такова мнение се дава и от съдиите , след което Общото събрание на съдиите взема становище. Всички материали се изпращат на Съвета. Когато за едно място има повече кандидати, се създава група за предварителна оценка, която се запознава с документацията. Групата или Комисията провежда дискусия и определя своите предпочитания. Когато Комисията не

може да стигне до предпочитания, се поканват за събеседване някои от кандидатите.

След това всички кандидатури се предлагат на Съвета- с доклад и презентации, следва дискусия и гласуване. Решението на Съвета трябва да се обоснове. Срещу него може да се подаде възражение пред Върховния съд, който се произнася само по процедурата. Решението на Съвета се изпраща на Президента, който с тържествен акт назначава съответния съдия.

Повишаването на съдиите се решава от Съвета, а по молби за преместване на съдии в равен по степен орган- от Министъра на правосъдието.

Не се извършват атестации на съдии, като в момента се обсъжда идеята за законодателни промени – да се атестират съдиите на четири години. Смятат да извършват атестирането на всички съдии, на място в целия съдебен орган.

Много интересна практика във връзка с кариерното развитие на съответния магистрат е задължението на председателя на съда да изготви план за развитие на всеки новоназначен съдия.

Представена бе дисциплинарната практика на Съвета от Пьотр Ражковски като още в началото бе споделено, че са доволни от създадените така наречени дисциплинарни съдилища към всеки съд. Членовете на тези съдилища в общите съдилища се избират от Съвета, а във Върховния съд и Административните съдилища-от общите събрания на съдиите. Дисциплинарното производство се образува или по предложение на председателя на съда или по предложение на Министъра на правосъдието. Имат няколко вида дисциплинарни наказания-мъмрене, порицание, преместване, публикуване на наказанието, отнемане на пенсията, лишаване от военен чин, уволнение. Посочи се, че съдията отговаря дисциплинарно и за нарушения извършени от него преди назначаването му като съдия. Преобладават дисциплинарни производства за два вида нарушения- участие

в ПТП след употреба на алкохол и забавяне изготвянето на мотивите към съдебните актове.

В рамките на същия ден делегацията посети Министерство на правосъдието и беше посрещната от зам.министъра на правосъдието Войчех Вегржин и четирима служители на министерството.

Разговорът със зам.министъра на правосъдието беше основан на споделяне на правомощията на Министерството на правосъдието .

Компетентност-взима решения за бюджета

-за броя на съдиите във всеки съд

-назначава председателите на апелативните и окръжните съдилища, но взима мнението на Общото събрание на всеки съд

-председателите на районните съдилища се назначават от председателите на окръжния съд

В Полша правораздават около 10000 съдии и 3000 т.нар. референдари, които правораздават в електронен съд. Те разглеждат дела за дребни административни нарушения. При обжалване, решението на рефендара губи сила. Разглеждат и заповедните производства. Вписват и дела в имуществения регистър.

Прокурорите са около 6000.

На 16 януари делегацията посети Върховния административен съд, където бе посрещната от проф. Р.Хаузер-председател на ВАС и членове на съда, като бяха запознати със структурата на административното правораздаване в Полша.

В административното съдопроизводство, I инстанция са окръжните административни съдилища и II инстанция –Върховният административен съд.

Преди Втората световна война са действали т.нар. Трибунали, които не са възстановени след нея. Едва през 1981г. е възстановен административния съд. Полската конституция е въвела двуинстанционното административно производство. Във ВАС правораздават 105 съдии, разпределени в три колегии-общо административна, стопанка и финансова. В 17 първоинстанционни съдилища-536 съдии, които разглеждат около 85000 молби. Делата се разглеждат за 2- 3 месеца. Във ВАС продължителността на производството е около 13- 14 месеца. В момента тече процес за филтриране на делата постъпващи във ВАС. Посочиха, че 27% от делата се обжалват, докато този процент в Европа е около 12, 17 %.

Има възрастово изискване за съдии в общите административни съдилища-35г. и 40г. за съдия във ВАС. Съдиите се назначават от Общото събрание на Съвета и след това от Президента.

Предмета на делата разглеждани във Върховния административен съд са предимно : актове на органите на самоуправление, данъчни дела /40%/ от делата и дела за строителство и пространствено оформление.

НАЗНАЧАВАНЕ

За съдии се назначават лица, които имат юридическо образование, отговарят на изискванията за възраст и се отличават с ниво на знание по административно право. Кандидатите са с различен професионален опит-съдии от общите съдилища, адвокати, прокурори, висши функционери на публична административна служба, които се занимават с административно право, кандидати на науките или професори по право.

Конкурсът е по документи и се провежда от Националния съвет на Полша. Всеки кандидат подлежи на проверка по представените документи, които се оценяват от Националния съвет на Полша. Изискването за кандидата е да има 8 години практика. Преглеждат се 30 дела на кандидата по отношение качество, срокове, обжалване.

За съдии във ВАС се назначават съдии от Областните административни съдилища, които са навършили 40г. Процедира се по същия начин, като се

отбеляза, че са допуснати малки грешки, но същото би се случило, ако се провеждаше конкурс. Досега във ВАС е назначен само един професор.

Проверката се извършва от съдия от ВАС, който изготвя мнение за кандидата. То му се предоставя и му се дава възможност за опровергаване. След което се провежда Общо събрание на съдиите и се определя съдията. Кандидатите се представят на Общото събрание, като могат да му се задават въпроси. Общото събрание на съдиите предлага няколко кандидати за едно място, като Съвета избира и назначава един от тези кандидати за съдия.

ТАКСИТЕ

За образуване на производство по данъчни и митнически дела се събира държавна такса, равняваща се на процент от интереса.

СТРАНИ

Жалбоподателят, органът издал акта и прокурорът, като е предоставена възможността на прокурора да участва в процеса, но не му е вменено като задължение.

Административните нарушения се обжалват пред административния съд.

Няма отделна административна прокуратура, а звено към Главния прокурор, които прокурори се занимават със законността.

Участието на прокурорите е малко, само по дела, по които се тълкуват правни норми. Но имат право да участват.

Същият ден делегацията посети и Върховния съд, където бе посрещната от С.Добровски-първи председател, Я.Годин-председател на военното отделение, В.Санетра-председател на отделението по трудово право, социална сигурност и обществени въпроси. По време на посещението, делегацията бе запозната със структурата и компетентността на Върховния съд.

Върховният съд е разделен на няколко колегии-на труда и обществения ред, военната колегия, гражданска колегия и наказателна.

Състои се от 90 съдии.

Второинстанционният съд може да спре производството по разглежданото дело и да направи запитване до ВС. Мнението на ВС в повечето случаи надхвърля конкретното запитване. Произнасянето по това запитване е от седемчленен състав, който може да придаде на това решение принципа на правен принцип. Това тълкуване на правото е близко до тълкувателна дейност.

Трудовото отделение се произнася по жалби срещу изборите и референдума.

За съдия във ВС могат за кандидатстват юристи с 10 години практика. Повечето кандидати са съдии от апелативните съдилища, рядко адвокати или професори и то с доказани професионалисти.

Другите съдилища дават мнение за кандидата и тези от тях, които са събрали най-много гласове, се избират за съдия във ВС.

С уважение:

Милка Итова,

Магдалена Лазарова,

Михаил Кожарев,

Димитър Узунов

Славка Каменова